

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

CANSEN BAŞARAN-SYMES'İN

"47. GENEL KURUL"

TOPLANTISI AÇILIŞ KONUŞMASI

12 Ocak 2017

İstanbul, Four Seasons Otelı

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Değerli Divan heyeti, sayın TÜSİAD üyeleri ve konuklar, sevgili medya mensupları, 47. Olağan genel kurulumuza hoş geldiniz.

İki yıl önce desteğinizle üstlendiğim, acı tatlı günleriyle sürdürdüğüm başkanlığımın bugün son günü. Görevi devralırken, yine bu kürsüden ilk teşekkür konuşmamda “işimiz zor, sadece Türkiye’de değil, tüm dünyada iş dünyasının işi zor” demiştim. Pek kolay değildi doğrusu.

Bu görevde, Yönetim Kurulumuzla birlikte elimizden geleni canla başla çalışarak yaptık. Programımızı eksiksiz uyguladık. Sözlerimizi tuttuk. Hepsinden önemlisi siyasi gündemin Türkiye’nin geleceğini ilgilendiren asli gündemimizin önüne geçmesine, sekteye uğratmasına izin vermedik. Görüşlerimizi açıklar ve uyarılarımızı yaparken yapıcı olmaya özen gösterdik. Kurumumuzun sorumluluk anlayışıyla hareket ettik. Güncel olanın ötesinde ülkemiz için daha iyi bir geleceğin nasıl inşa edileceğine odaklandık, gerekli gördüğümüz çalışmaları eksiksiz yaptık.

Değerli üyeler,

Bir kez daha tekrarlamak isterim. Farkında olsak da olmasak da yeni bir dünyanın kuruluşuna tanıklık ediyoruz. Bu dünyanın şeklinin, normlarının, etkili kurumlarının ve kurallarının nasıl tanımlanacağını henüz bilmiyoruz. Bildiğimiz liberal dünya düzeni sarsılıyor. Dünya ölçeğinde demokratik değerler, yapılar, ilkeler; popülist, otoriter dalgalarla boğuşuyor.

Küreselleşme ideası uluslararası sistemde jeopolitik ağırlıklı gelişmeler karşısında geriliyor. Ancak modern dünyanın kazanımlarını, insanların eşitlik, özgürlük ve adalet arayışlarını uzun dönemde bastırmak mümkün değil.

Hızlı büyüyen ülkelerde bile, otoriter rejimler sonuçta toplumlarının kalkınma ve zenginlik dışındaki taleplerine cevap vermek zorunda kalıyor. Teknolojideki sıçramaların tetiklediği, fırsat ve zorlukların toplumsal etkilerinden muaf değiller. Vatandaşlarına giderek daha fazla hesap vermek zorunda kalacaklar. Zira gelişen toplumlarda insanlar giderek daha fazla soru soruyor ve sonunda temel hak ve özgürlüklerine sahip çıkıyor. Bu dinamikten 21. Yüzyıla özgü yeni ve özgürlükçü bir düzen çıkacağına inanıyorum.

Dünyadaki popülist dalganın, otoriterleşme eğiliminin, içe kapanmacı söylemlerin ilelebet süreceğine inanmıyorum. Ekonomi politikalarında yeni arayışlar, büyümenin meyvelerinin daha adil paylaşılması, ışık hızıyla gelişen teknolojinin yarattığı, işsizlik başta olmak üzere sosyal dengesizliklere deva olacak adımların atılması önümüzdeki dönemin dünyadaki asıl gündemidir. Bizim de asli gündemimiz budur.

Türkiye gibi bir ülkenin bu arayışın içinde yer alması şarttır. Bir dönem tüm dünyanın gıpta ederek baktığı, bölge toplumları için bir örnek diye el üstünde tuttuğu bir ülkeydik. Gene böyle bir konuma dönmememiz için bir neden yok. Dış politikada yanlışlarımızı itiraf etmeyi bilebildik. Sırada ekonomiyi rayına oturtacak kararların olması gerekir. İç politikada da güvenlik sorunu başta olmak üzere neler yapılması gerektiğini Tuncay bey sıraladı. Güvenlik meselesinin yalnızca “güvenlikçilik prizma”sından ele alınamayacağına ben de inanıyorum.

Bizim açımızdan soru bu yeni düzenin oluşumuna ne ölçüde katkıda bulunacağımızdır. Son 200 yıllık tarihimiz bu konuda önemli ipuçlarıyla dolu. Bunlara yeniden dönmek, ülkemizin tarihsel deneyiminin geleceğe dönük çabalara nasıl ilham vereceği üzerinde durmak zorundayız.

Türkiye, Ortadoğu'nun geleceğine katkıda bulunacaksa bunu, Ortadoğu'nun hastalıklarını ithal ederek yapamaz. Türkiye, Avrupa Birliği ile ortak gelecek hedefini, evrenselleşmiş değerleri reddederek ve müttefikleriyle çatışarak gerçekleştiremez. Türkiye, bölgesel dengelerde rol oynayacaksa bunu, kendi esneklik alanını daraltarak sağlayamaz.

Değerli üyeler,

Yılın daha ilk günlerinde İzmir'de polis memuru Fethi Sekin'in fedakarlığı sayesinde etkisi sınırlı kalan bir terör saldırısına tanık olduk. Bu olay karşısında gösterilen toplumsal tepkinin niteliği sanırım herkesi derinden etkiledi. Ondan önce, yılbaşı gecesi toplumumuzu sarsan bir vahşet yaşadık.

Yılbaşı trajedisini gerçekleştirenlerin siciliyle, bu terör eyleminden önce bazı çevrelerce yaratılan sevimsiz atmosferin etkisi bir araya gelince çok boyutlu bir tepki patlaması yaşandı. Bu olay çoğumuza toplumsal yaşamı ve demokratik siyaseti düzenlemek açısından elimizdeki en değerli kavramın, ilkenin ne olduğunu da sertçe hatırlattı: Laiklik.

Laiklik olmadan Ortadoğu'da tanık olduğumuz acıların, trajedilerin, şiddet dalgalarının ülkemizi de içine çekmesini engellememiz mümkün değil. Derneğimizin bu ilkeyi kendisi için, Türkiye'nin bekası için en temel ilke saymasındaki isabeti de bu vesileyle kayda geçirmek isterim.

Bunu böyle kabul etmek ve Cumhuriyet'in kurucularının, hem ülke tarihinden hem de kendi engin hayat tecrübelerinden çıkardıkları dersle rejimin temel taşı yaptıkları bu ilkeye, çağdaş bir yorumla sahip çıkmak, doğru anlaşılması, bilinmesi için çaba harcamak durumdayız ve zorundayız. Bu konuyu asla hafife alamayız, almamalıyız.

Değerli üyeler,

Bugün size son kez hitap ederken biraz da geçmiş iki yılın muhasebesini çıkarmak istiyorum elbette. Bunu yaparken yakın tarihimize de başvurmak niyetindeyim. Cumhuriyet, Kurtuluş Savaşının başarıya ulaşabilmesiyle kuruldu. O savaşı, Osmanlı payitahtının işgaline başkaldıran kahramanlarla dolu Millet Meclisi yönetti. En zorlu zamanlarda dahi yetkilerini kiskançça koruyan, bünyesinde güçlü kişilikleri barındıran bir Meclis.

Cumhuriyeti kuran da bu Meclis oldu. Kurucu anlaşmamız Lozan'ı onaylayan, devrimleri gerçekleştiren, laiklik ilkesini anayasaya koyan, ülkemiz ve toplumumuz için önemli hedefleri onaylayan hep Meclisti, Meclisimizdi.

En güçlü döneminde Mustafa Kemal Atatürk kararlarını Meclis'in meşruyetine dayanarak uygulamayı ilke edindi. Rejimin zorlu başlangıç döneminde dahi Meclis'te aykırı sesler, muhalif şahsiyetler hep bulundu. Milletvekilleri, en zor şartlarda inandıkları değerler yönünde hareket ettiler, tavır aldılar.

Sonuçta Cumhuriyet'in en idealist dönemlerinde, çağının ilerisinde olan kararlar alınabildi, adımlar atılabildi. Kadınların seçme seçilme hakkı, bu hakka da temel teşkil eden Medeni Kanun, Meclis'in onayıyla gerçekleşti. Tüm eksikliklerine rağmen toplumun her kesiminden gelen kişilerin en yüksek makamlara erişebilmesini sağlayan bir vatandaşlık anlayışı, eğitim ve sağlık seferberliği Meclis'in desteğiyle hayata geçirilebildi.

Nihayet, 15 Temmuz'daki kallesiz ve kanlı darbe girişiminin hedefinde gene Meclis vardı. Meclis o gece toplanarak rejimin ve demokrasimizin temel kurumu olduğunu gösterdi. Bu mirasın önemi ve anlamı üzerinde Anayasa değişikliklerinin tartışıldığı ve maddelerin oylandığı şu dönemde başta milletvekillerimiz olmak üzere etrafıca düşünmeliyiz kanısındayım.

Değerli üyeler,

Anayasa değişikliğinin ötesinde çoğumuzun zihnini meşgul eden ve acilen üstesinden gelmemiz gereken sorunlara da değinmek istiyorum.

Toplumumuzun son yıllarda giderek daha fazla kutuplaşmasından, ortak değerlerimizin erozyona uğramasını uzun zamandır haklı olarak her ortamda gündeme getiriyoruz. Medyadaki çok sesliliği giderek kaybetmemizin tartışma ortamımızı ve kamuoyunun haber edinme hakkını kısıtladığını, ülkemizin imajını olumsuz etkilediğini gözlemliyorum. İfade özgürlüğü üzerindeki kısıtların millî birlik arayışımıza ve menfaatlerimize zarar verdiğini düşünüyorum.

Siyasi söyleme hakim olan sertliğin, demokrasileri derinleştiren yazılı olmayan kurallara hiç dikkat edilmemesinin toplumsal dirliğimize olumsuz etki yaptığına inanıyorum. Ortak hedeflerimizin azalmasını, değerlerimiz veya hayat tarzlarımız üzerinden ayrışmanın hızlanmasını, özgür ve gelişmiş dünya ile iletişim kurmada giderek zorlanmamızı üzümlere izliyoruz.

Türkiye'nin ciddi bir güvenlik sorunu olduğunda elbette mutabıkız. Teröristlerin ard arda gelen insanlık dışı saldırılarından kaygı duymamamız mümkün değil. Ancak, sürekli bir olağanüstü hal ortamının tek başına, güvenlik sorunlarının aşılabilmesini sağlayabileceği kanısında değiliz.

Değerli Üyeler,

Aralık ayında yayınlanan PISA sonuçları, eğitim düzeyimizin yetersizliğini tescil etti. Matematik becerisindeki zayıflık kadar öğrencilerimizin ana dillerinde okuduklarını anlayamayacak durumda olmalarından geleceğimiz adına endişe duyuyorum. Bu gençlerimizin 21. Yüzyılın dünyasında gerekli becerilere sahip olmamalarının ne anlama geldiği üzerinde daha ciddi düşünmemiz gerekiyor.

Bugünkü eğitim anlayışımızla, ülkemizdeki eşitsizlikleri yeniden üretirken, dünya ile rekabet etmesi mümkün olmayan, soru sormaya, araştırmaya, dünyayı kavramaya teşvik edilmeyen nesiller yetiştiriyoruz. Bu durumun bir insani ve toplumsal trajedi olduğuna kuşku yok.

Böyle bir eğitim sistemiyle Türk iş dünyasının kendisinden beklenen ve hevesle yapmak istediği atılımları gerçekleştirilmesi de neredeyse imkansız. Keza, bu eğitim anlayışı ile siyasilerimizin söylemlerinde ve politika belgelerinde topluma hedef olarak gösterdiği ve bizim de desteklediğimiz 21. Yüzyıl dünyasında en ön sıralarda yer edinme arzusu çelişiyor. Makas giderek açılmakta. Yıllardır eğitimin her alanında çalışmalar yaptık. Raporlar yayınladık. Yetkililerle elimizdeki tüm verileri ve önerilerimizi paylaştık. Yeni yönetimin bu çabaları artırarak sürdüreceğini biliyorum.

Değerli üyeler,

Dünyada rekabet gücümüzü artıracaksak, yetişen insanlarımızın bu ülkede huzur içinde çalışabilmelerini sağlamak zorundayız. Dışarıdan sermaye çekeceksek eğitim sistemimizi 21. Yüzyılın gereklerine uydurmamız, özgürlüklere sahip çıkan bir anayasayla, iyi işleyen evrensel hukuk anlayışını benimsemiş bir yargı erkine sahip olmamız gerekir. Asya ekonomileriyle işbirliği yapmak istiyorsak verimlilik, teknoloji kullanımı, "sanayi 4.0" devrimine uygunluk gibi kriterlerde güven verici olmalıyız. Hükümetimiz ile yakın işbirliği içinde geliştirdiğimiz Sanayide Dijital Dönüşüm Platformunu bu inanç ve kararlılıkla destekliyoruz.

Meselerle bu açıdan bakacak olursak Yönetim Kurulumun çalışmalarının önemi daha iyi anlaşılır. TÜRKONFED işbirliğiyle Anadolu'ya yaptığımız sayısız ziyarette, içinden geçtiğimiz ve eninde sonunda aşacağımız zorlu dönemden sonrasının kalkınma ve büyüme stratejilerine ilişkin zeminini güçlendirdik.

Gençlerle iletişimimizi geliştirerek, onlara yatırım yaparak, bilgi, bilişim ve dijitale dayalı ekonominin anlaşılmasını, tartışılmasını sağlayarak, geleceğin gündemini hazırlamak için büyük gayret sarfettik. Çoğunluğu göreve devam etmeye aday olan Yönetim Kurulumuzun kendi başlattığı bu işlerin tümünü sonuçlandıracağından ve içeriklerini zenginleştireceğinden, bu şekilde geleceğin Türkiye'sini hazırlamayı sürdüreceğinden eminim.

Ayrıca eklemek istediğim bir gözlemim daha var. Türkiye'nin derinlerinde bilimsel olana, dünya ile başa çıkacak becerilere sahip olmaya, özgürlük solumaya yönelik talebin ne denli güçlü olduğunu da son iki yılda çok daha yakından gördüm, o özlemi derinden hissettim.

AB projesi bunların sağlanması açısından da önemini hala yitirmemiştir. AB'nin şu andaki durumuna bakarak bu hedeften vazgeçmek de söz konusu olmamalıdır. TÜSİAD olarak biz bu hedefin savunucusu ve ısrarlı takipçisi olduk. İlişkilerimizin bugünkü sorunlu hali, geçmişte kazandıklarımızı unutmamıza yol açmamalı.

Biz de kabuk değiştiren bir Avrupa Birliği ile ilişkimizi nasıl tanımlayacağımız, Türkiye'nin bu yapının içinde kendi çıkarlarına en uygun şekilde nasıl yer alabileceği üzerinde düşünmeliyiz. Bugüne dek bu konuların nasıl ciddiyetle takipçisi olduysak bugünden sonra da çabalarımızı ve çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Bu yönde hükümetin AB ile Gümrük Birliğini güncelleme müzakerelerini kararlılıkla destekliyoruz. Unutmayalım ki Türkiye'nin küresel rekabet gücü AB sürecinde ilerleyen ve aynı zamanda dünyanın tüm diğer bölgelerine de açık olan ülke formülüne dayalıdır. Bu arada Cenevre'de Kıbrıs müzakerelerinde çözüm yönünde ilerlendiği haberi geliyor. Hem Avrupa hem Türkiye için tarihi bir fırsat söz konusu. Çözümün siyasi ve ekonomik etkileri çok olumlu olacaktır.

En nihayetinde Türkiye kendi yüksek hedeflerine toplumsal ahengini sağlamadan, yaratıcı, üretici sınıflarının bilgisini ve enerjisini harmanlamadan, çoğulculuğunu bir güç kaynağı olarak kullanmayı becermeden ulaşamaz. Bu hedeflere erişebilmek için, gelenekle geleceği bir sentez içinde birleştirmekten başka bir yolumuz olmadığına inanıyorum. Bu sentezi gerçekleştirmek içinse hukukun üstünlüğüne saygılı daha iyi bir demokrasimizin, katılımcılığı ve şeffaflığı esas alan bir yönetim anlayışımızın olması gerekiyor.

Hepsinden önemlisi Türkiye gelecekteki refahını ancak kurumlarını yenileyerek, hukukun üstünlüğünü sağlayarak, insan haklarına ve mülkiyet hakkına saygı duyarak, iş dünyasının dünyada rekabetçi

olmasına katkıda bulunacak akılcı ekonomi politikalarını, teknoloji yönlendirmelerini uygulamaya koyarak tesis edebilir. Biz bu konularda da görevi yeni Yönetim Kuruluna güvenle emanet ediyoruz.

Sevgili üyeler,

Görev sürem ve konuşmamın sonuna gelmişken bilançomu tamamlamak isterim.

Yönetim Kurulumuzun iki yıllık görev süresinde Ankara'da dört ayrı hükümet görev aldı. Tüm çalışmalarımızda Meclis'imiz, Bakanlarımız, bürokratlarımızla ülkemizi ileriye götüreceğimiz konularda açık ve samimi bir işbirliği içinde olduk. Tüm katkılarından ve yardımlarından dolayı kendilerine içten teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Keyifle ve uyum içinde çalıştığım Yönetim Kurulu'ndaki arkadaşlarımdan desteği iki yıl boyunca önümüze çıkan sorunları aşmamda en güçlü dayanağımdı. YİK Başkanımız Tuncay Özlhan desteğini hiçbir zaman esirgemedi. Siz sayın üyelerin önerileri, uyarıları hep yol gösterici oldu. Kurumun yuvarlak masa ve çalışma gruplarındaki özverili emeğiniz, en kritik anlarda kendisini gösteren dayanışma ruhunuz göreve daha şevkle asılmamızı sağladı. TÜSİAD, sayenizde dünya standartlarında bir bilgi gücüdür.

Bu gücün bir de kurum içindeki beyinsel dayanağı var. Kurum çalışanları her Başkan'a ihtiyaç duyduğu her türlü desteği verirler. Söylediklerinin arka planını hazırlar, olguların doğru, yaklaşımın tutarlı olmasını sağlarlar.

Başta Genel Sekreterlik ve görevi henüz bir ay önce Bahadır Kaleağası'na devreden Zafer Yavan olmak üzere, bölüm sorumlularından en taze çalışanına, onlarsız hiç bir şey yapamayacağımız asistanlarımıza kadar tüm TÜSİAD örgütüne Başkanlık dönemimde arkamda durdukları, beni çabalarıyla, sevgileriyle cesaretlendirdikleri için şükran borçluyum.

Hepinize bu kurumu canlı tuttuğunuz için ve enerji verdiğiniz için, burada ve yanımda olduğunuz için, katılımınız için çok teşekkür ediyorum. Elbette bundan sonra da TÜSİAD'ın çalışmalarına katkı sağlamaya büyük bir istekle devam edeceğim.

Hoşçakalın.

